

M A G Y A R K U R I R.

Bécs, Pénteken, September 10dikén, 1824.

Spanyol Amerika.

A' Morning-Chronicle Aug. 23d, a' következő igen nevezetes czikkelyt közli Paraguaynak jelenvaló állapotjáról: „A' Paraguayi Státus, melly a' Parana vize mellett Peru, Chili és Brasilia között fekszik, 's magában foglalja mind azon nagy kiterjedésű és gazdag téreket, mellyek Brasiliától nyugot és dél felé csaknem az Andes-hegyek' láncazáig kiterjednek, hat tartományokra oszlik, mellyek: Santiago, Concepcion, Villarica, Curuguati, Candalaria, és Assumption. Ez a' gyönyörű hely, melly Dél-amerikának kellő közepén fekszik, 's a' Jesuiták' munkássága, 's Charlevoixnak, Muratorinak és Azarának írásaik által elbíresedett, mindenkor valóságos kert gyanánt tartatott, 's lakosai a' legholdogabbaknak nevezettek az egész déli félgolyóhíson. Ezek rendkívülvaló szeretettel viseltetnek hazájokhoz, dolgosok, feltételekben állhatatosok, szelidek, becsületesek, és egymás között nagy egyeséget tartók. A' Jesuiták' oktatásaiból a' nevezetesebbeket hasznokra fordították, 's jóllehet helyel-helyel spanyolul is beszélnek, de közönséges nyelvek a' Paraguay nyelv, mellyet hajdani tanítójk' a' Jesuiták' Grammatikába szedtek. Paraguay a' legnevezetesebb tartománya vala a' hajdani La-Platai Vice-líráltság, 's a' Vice-Király is ottan lakott, mígnem Buenos-Ayres leve az Igazgatás' helyévé. Legfőbb kikötője és fő-varosa Paraguaynak Assumption; de vagynak ezen kívül még számos kikötői különféle vizei körül, mellyek a' Pa-

ranába folynak, 's ez egyesülvén az Uruguay vizével a' Rio de la Plata vizét formálja.“

„A' Paraguayoknak termékeny földje csaknem minden termékekkel bír; 's a' mi Brasiliában, a' Philippini szigeteken, 's Cuba szigetén megterem, arra nézve a' Paraguayi éghajlat különösen alkalmas. A' vegetatio rendkívül nagy; az erdők bőviben vagynak sokféle fának, gyanta, és gumi-nemeknek, mellyek az Európai vásárokon eddigelé ismeretlenek. Fő kereskedése Paraguaynak eddig dohányból és Paraguay-theából áll; melly plánta, minden szomszéd Státusokban használtatik, 's azért is erősen keresetetik. Paraguay' termékei közé tartoznak még a' gyapjú, bőr, indigó, nádméz, faggyú, sárkányvérméza (némelly Indiai és Amerikai fák' méz-gája) és a' fahéj. Ház- és hajó-építésre való fák tutajokon szállítatnak Buenos-Ayresbe, melly foglalatosságot hajdan az Indusok űztek, mint az efféle munkára igen alkalmas emberek. A' szelíd marhának is bőviben van ez a' Státus, mellyen a' legszebb amerikai vizek folynak keresztül; tavai is számosan vagynak. Azon közönséges pusztítások közben, mellyek a' had miatt a' szomszéd tartományok marháiban estek, a' Paraguayak' marhái megkíméltek, és szaporodtak. Az Európában ismeretes Cerealiák' nemei itten haszonnal termesztetnek, több más gabona-nemekkel egyetemben, mellyek ezen földnek sajátai. Mindenféle gyümölcs elég van, úgy hogy a' lakosok nagy bőségben élnek ezen a' földön, melly eleitől fogva az új világ Ar-

hádiájának tartatott. Békesség, és egyetértés uralkodik közöttök, 's igaz értelemben hazafiak lévén, minden kívánságok, minden iparkodások egyedül hazájok boldogságában határozódik."

„Rendes életneme szerint neveltetvén, 's sorsokkal megelégedve folytatván nyugalmas pásztori életeteket, a' mint 1808-ban kiűtének a' zendülések Spanyol Országban, ők azonnal figyelmessékké levének azon következőkre, mellyek ezen hirteleen változástól a' száraz földnek egyébb részeire háromolhatnának. Különvált helyezeteknél fogva általlátták ők csakhamar, hogy az anyaországtól se segítséget se védelmet nem várhatnak, mellynek környüllásai azután nem sokára egybe is zavarodának; de egyszermind elhatározván magokban, hogy mind azon nyomorúságokat, mellyeket a' pártoskodások szülni szoktak, el fogják kerülni, szükségesnek láták másként óvni-meg magokat az Anarchiától, 's dolgait a' szerint kormányozni, hogy se szomszédjaiktól ne függjenek, se azokkal háborúságba ne keveredjenek. A' magok megtartásának helyes principiumai által vezéreltetve, minden legkisebb politikai forrás nélkül, az előkelő lakosok egybegyűltek, a' helynek fekvését megvizsgálták, 's valami ezer Küldöttek teljes függetlenségre, 's politikai különválásra voksolának, melly állapotban a' lakosok mind ekkoráig meg is maradtak. Meghatározzák továbbá hogy az Igazgatást, olyan kebelbeli férjfiúnak adják-által, ki virtusai 's tudományos ismereteinél fogva a' Nemzet' bizodalma leginkább megérdemli; hogy pedig a' két fél közt való meghasonlást elkerülhessék, azt végezték-el, hogy az Igazgatást két, egyformán érdemes férjfiúra kell bízni, 's e' végre (az azolta annyira nevezetessé lett) Dr. Francia, és Yegros Urak választattak-el. A' nevezett két férjfiak közösen igazgatták darab ideig Paraguayt; mindeniknek ki volt

mérve a' maga kerülete, 's mindeniknek egyforma hadi-serege volt; mígnem idő jártatva általlátták hogy a' kormányzásnak ezen módja ártalmas; 's minekutána Dr. Franciának befolyása mindegyre neveltedt, a' nép egy második gyulést tartott, 's ötöt egyedülvaló Helytartónak kinevezte, 's ő ezen hivatalt azolta folytatja is, tiszteltetvén és szeretetvén egyszermind a' néptől."

„A' minémű characterének nyilvánosság jeleit adta Dr. Francia, azokból megtetszik, hogy a' fő hatalmat nem önnhasznából avagy uralkodásra vágyásból kereste. Ezen Státust azután csak hamar megtámadta Buenos-Ayres; minden iparkodások oda valának irányozva, hogy Paraguay vagy a' la Platai szövetségbe álljon, vagy Artigashoz csatoltassék; 's ha ekkor Dr. Franciát tiszti-társának a' dologba való avatkozása gátolta volna, soha sem mehetett volna reá, hogy szomszédainak megtámadásokat visszaverje, vagy Státusát a' belső szakadásoktól olly sikeresen oltalmazza, 's azon virágzásra és boldogságra juttassa, mellyel nagyobb mértékben dicsekedhetik, mint a' Dél-amerikai száraz földnek más akármelnyik része."

„Dr. Francia Paraguayi születés, 's törvény-tudósnak neveltetett. A' társaságot nem kedvellén, 's annyi értéke lévén, hogy független élhessen, a' pártoskodás előtt mezei lakásában vonta-meg magát, 's leginkább a' tudományoknak élt; tudományos ismérteiről minden hazafijai feletti elhíresedett, 's virtusa és erkölcsi magaviselete által, egybekötvén ezzel a' becsületességhez való szoros ragaszkodást, és önnhasznának nem keresését, utóbb megnyerte bizodalmaikat is hazafijainak. Dr. Francia lassanként mind befolyását mind hatalmát megfundálta; fő hivatalának közelesei minden fizetés nélkül folytatja, 's parancsolatainak minden az egész Országban pontosan engedelmeskedik. Az ő ve-

zércsillaga az igazság, 's kormányzásáért, a' mint mondottuk, semmi hasznot nem von. Mindeneket maga néz és vizsgál-meg, maga gondoskodik a' katonaság ruhájáról, és fegyveréről, eligazítja a' törvényes versengéseket, passusokat ad, egy szóval az Igazgatásnak minden ágazatját maga folytatja, 's mindeneket a' legnagyobb egyszerűséggel és gazdálkodással kormányoz. Neki nincsenek se kedveltjei se ellenségei, 's szepölően áll ő a' maga becsületos és részrehajlást nem ismerő viselétével hazafijainak közepette, kiket már hitzamos esztendők oltá igazgat.“

„Szorosan tartván magokat a' Paraguayak az ő határainak korlátai között, 's egyedül azon igyekezvén, hogy jussaiikat 's birtokaikat sértetlen megtarthassák, a' mult 14 esztendők lefolyta alatt mentek valának minden külső ellenségtől, 's belső nyugodalmok csak egyszer sem zavartattott-meg. Így élvén ők egybevonulva, lakó-földjök mind azoknak menedékkül szolgált, kik a' pusztítások és polgéri hadak miatt a' szomszéd tartományokból futának, 's ezekkel a' lakosok' száma igen megszorodott. Corrientesből, Tucumanból, és Buenos-Ayresből, különösen pedig a' la Plata vizének keleti partjáról, midőn azt Artigas pusztította, ki utóbb a' Paraguayiak' kezére került, 's még most is nálök tartatván fogva, seregenként tödültek a' kívándorlottak Paraguayba. Ezen szökevények, a' mit csak elvihetének magokkal mind oda takarították; 's nyugalmas menedéket találván ottan, lassanként hozzászoktak védelmezőjüknék és jötevőjüknék életmódjokhoz, 's mesterségre adak magokat. Ezen környűállítás, a' békeségnék hasznai, 's a' szoros renéhez szabott élésmód, példa nélkül megszorította Paraguaynak népességét. Számos Indus nemzetsegek, mellyek ezelőtt idegenkedének a' pallérozott éléneik korlátaitól, 's Nomedok módjára vándoroltak egy helyről a' másikra, ezen

Statusnak virágzása által édesgettetvén, ottan maradandó helyet választottak, 's így a' Statusnak hasznos polgáraivá lettek. Az 1822-dikei felszámolás szerint Paraguaynak népessége valami 500,000 lélekre ment. A' fegyveres erő 30,000 emberből áll, kik olykor olykor a' fegyverben gyakoroltatnak, 's csupán a' külső megtámadatásnak esetében szállítatnak táborba. A' szárazsi és vízi rendes szállítatni táborba. A' szárazsi és vízi rendes hadi erő áll három kis hadi hajóból, a' folyó-vizek' védelmezésére, és négy Legio önművállalkozottakból, mellyekben mindenikben 2000 ember vagyon, kik csupán a' szolgálat' idejében kapnak fizetést. Az egész fegyveres erőnek fő-vezére Dr. Francia, 's a' Lord Beresferd által Portugallia számára készített katonai rendszabások, Paraguayban is bévételtek.“

„Azon régi és meggyökerezett szokásokon, mellyek még a' Jésuiták idejéből valók, 's némelly India részére költ kerábi törvényeken fundáltatik az igazgatás kiszolgáltatása, és a' kormány; ezeken kívül Dr. Francia egy időközbeli törvénykönyvet is készített, és vitt-bé, mellyben sinórmértékül vette az általa igazgatott népnek erkölcsét, szokásait, szükségait, és állapotját. Ez az időközbeli törvénykönyv a' szerint készített, hogy rendszabásai semmi saját alkatású népnek szokásaival és előítéleteivel egybeütkezésbe nem jöhetnek. Erre nézve Dr. Francia a' többek között olly bölcs rendelést tett, hogy mindennemű változtatások, és javítások csak lassan és fokozatosan történjenek, 's azokat a' nép csak akkor fogadja-el, mikor már hasznokat megismerte. Olly nagy mértékben uralkodik az erkölcsök' egyszerűsége a' Paraguayiaknál, 's olly gyorsan szolgáltatatik ki nálök a' törvény, hogy közöttök vagy éppen nem vagy igen ritkán történnek afféle vétségék, mellyek a' megvesztegetett és érest feljűlműlt társaságokban, mellyekben az éléneik eszközei

gyakran nehéz munkától, és az ész tehetőségeinek részül - használatától függenek, oly sokszor meg szoktak esni. Ugy látszik hogy Dr. Francia leginkább a Jesuiták kormányának módját vette mustrául, kik, kiűzeteteskig mind polgári mind egyházi tekintetben független hatalmat gyakorlának Paraguaynak lakosain. Ezeknek szükségeiről Dr. Francia gondoskodik, 's a midőn őket házi életelben boldogoltá, 's meglegedettelké teszi, egyesíti egyszermind egy olly Igazgatásnak segítségére is, mellynek hasznait világosan láthatják. E' szerint ő a népet szorosán egybeolvasztotta, 's megerősítette azt a külső megtámadtatás ellen. Minden ember ugyan azon törvények alá vagyon vettetve, 's kivévén a nagyobb érdemek által szerzett megkülönböztetéseket, másként minden ember egyforma. A' Státus' jövedelme mindenkor bizonyos, 's behajtása az Igazgatásnak semmi költségébe nem kerül." — (Végezte következik).

Nagy Britannia és Irlandia.

Calcuttából jött Apr. 8dikáig terjedő tudósításoknál fogva, mellyek Bombayn keresztül Aug. 24d érkezének-meg Londonba, a kelet-indiai társaság birtokának minden helyeiben szorgalmatosan tétetnek a' rendelések arra nézve, hogy a' had a' Birmanok ellen hathatósan folytatathassék. Madrásban, a' már említett hajókon kívül, még más 16 szállító-hajók is béreltetének-ki a' seregek számára.

Ugyan ezen célra Bombayban három hajók béreltetének, 's Mártz. 19d Canonore és Madras felé el is evezének, hogy magokat azon első osztályhoz csatolhassák, melly ugyan ezen Előhalóságból Apr. 10d indul a' Birmanok ellen. Ugyan ezen osztályhoz kell járulni a' Nicobar-szigetelnél a' Bengalai tengeröbölben a' második csapatnak, hogy így egyesülve indulhassanak

az Avai tengerpartok felé. Madras 6000 embert állított. Májusban vagy Júnisban új seregek fognak küldetni a' többiek után, ha a' szükség úgy hozza magával.

Calcuttából jelenti egy Ujság Mártz 20d, hogy egy hajó érkezett-meg oda, melly Ő aranylábú Felségének, az Avai Királynak de ak nyelven írott hadizenesét hozta-meg. — Jelentetik továbbá, hogy a' Burmánok részéről egy, ladikokból álló hajós-seregecske indult-el a' Sunderbundok felé. Minden egy egy ladikon 50 ember van. A' Calcuttában megjelenő East India Gazette czimű Ujság az Igazgatást figyelmetessé teszi a' Calcuttában találató Birmanokra, kiknek számát 7000-nek állítja lenni; hanem egy másik Ujság felelőlegvalónak tartja ezen számot. Az Armandának fővezére Calcuttai útjában, Mártz. közepén Benaresbe megérkezett. Brigadéros Mac-Morine' taborából a' Birman határszélekről jelentik némelly levelek, hogy cz a' Tiszt mindegyre beljebb nyomult Goahatty felé, de a' mellyben mostanában meggátoltatott, nem érkezvén-meg a' rendes időre seregeinek egy része, 's elmaradván különösen a' Pattantyusság, és néhány gyalog Regementek. Goahatty, a' mint mondják, legerősebb az ellenségnek Nyugat-Assami helyei között, mellyért azt hatalmasan is fogja védelmezni. A' Birmanok határszélein lévő földnek minémuségo úgy adatik-elő, hogy miatta a' legderékabb seregek is elvesztik minden bátorságokat. Nincsenek ottan országútak, hanem csupán keskeny ösvények, 's ezeket is annyira eltaposták a' bivalyok és vad elefantok, hogy csaknem járhatatlanok, és némelly helyeken 50 lábnyi magasságú túske bokrok akadályoztatják a' rajtok járókat. — Bombayból Apr. 27dikéig terjedő levelek jelentik, hogy az azelőtt való nap az utolsó rendbeli szállító-hajók evezének-el seregekkel Madras felé.

Bouaparte József New-Yorkból Portsmouthba megérkezett.

A' Király mindegyre Windsorban lakik. Ereje annyira megjött, hogy már lovagolhatott is, melyet mostanában nem cselekedett.

Pápa Státusai.

A' Diario di Roma jelenté közelebről, hogy a' szent Atya, teljes reménységgel léven az iránt hogy következő cselekedete által a' Catholica Vallást Egyiptomban, 's Afrikának más szomszéd tartományaiban jobb labra fogja állítani, a' Memphisi koptus Érsekséget Monsignor Abraham Chasciurnak, Marquis Taathanak, a' Propaganda Collegium nevendékének adta, 's ötet maga szentelte-fel. Ezen történetről a' Gazetta Piemontese Aug. 17d így szólt:

„Rómából vett újabb hiteles tudósításainknál fogva tudtokra adhatjuk Olvasó-jnknak, minémű úton tetszett az Urnak újra felemelni Jézus Kristusnak igaz valóságát azon tájékokon, 's visszavezetni a' Catholicus Koptusokat, a' szent Péter, és Márk Evangyelistá rendeléséből fundált Patriarchaságra, melybe az ötödik században eretnek Koptusok (Eutychiánusok, és Nestoríanusok) fura-ké magokat, 's ottan mind e' máig napig uralkodának.“

„Az Egyiptomi Vice-Király, meglegedvén Catholicus jobbágyainak hűségével, 's különösen azon becsületes magaviselettel, mellyel néki a' feljebb nevezett Abraham Chasciurnak atyja bizonyos hőzönséges hivatalban szolgált, és a' mellyért ötet 's testvérjét Eliást Taathai Marquisi ranggal 's esztendőnként 6000 Római Scudival megajándékozta, Minisztère által a' következő levelet íratta a' szent Atyának:

„Szentéges Atya! A' Basa nékem szorgosan meghagyta, adnám tudtára Szentségednek, hogy ő hajlandó egy Apostoli Kö-

vetet elfogadni Országában; hanem arra kéri Szentségedet, adna-meg két rendbeli kérését, mellyről soha sem fog megfeleltetni, u. m. Chasciur Urat, a' Propaganda' nevendékét (minthogy még fiatal) dispensálja, hogy Romában Memphisi Érseknek felszenteltethessék, 's folyó eszt. vége felé ide küldtethessék, hogy ő is, ha Szentséged által felszenteltetik, szentelhesse-fel, viszont az új Patriarchát, és a' többi Püspököket, kiket az Úr nekünk adni fog. — Másodszor engedje-meg a' nevezett Abrahamnak (ha szinte ő még most csak Alumnus is) hogy viseltesse a' Basa által nékie adatott méltóságnak jeleit, mellyek egy keresztből 's az alatt egy csilagból állanak, 's mellyeknek formájokat jelenvaló levélnek megadójanál láthatja Szentséged. — Ennek következésében, mi engedelmes fiai kérjük Szentségedet, a' Jézus Krisztusnak, a' mi Urunknak nevében, teljesítse a' feljebb írt kéréseket, melly cselekedetével a' Basát minden bizonytal haládatosságra fogja kötelezni. — Maradunk Szentségednek kész alázatos, köteles, hű, és engedelmes fiai: Francisco Sergio, az Egyiptomi Basa' Minisztère és fő Agense; Giovanni Saraceni, Ő Exclja' Titoknoka és Tolmácsa.“

„Egy másik levélből, mellyet f. eszt. Aprilisében az Apostoli Vicarius intézett a' nevezett Alumnushoz, 's a' Propaganda Collegium' Congregatiójához, azt látjuk hogy az Egyiptomi Patriarcha megholt 's a' Vice-Király azt kívánja hogy ezen méltóságra, az Apostoli Vicarius Maximus Givaid emeltessék, 's az új Érsek Abraham Chasciur által felszenteltessék, a' ki egy ügyes tanítót hozzon magával, a' ki ötöt ezentül is oktassa a' tudományokban, és a' kinél a' Vice-Király hónapoként 50 Scudi fizetést, szabad asztalt, és lakást ígér; végre hogy Romában mindenkor hat Egyiptomi nevendékek tanuljanak a' Propaganda Collegiumban, kik közül kettőt

maga a Propaganda, négyet pedig a Basa tarison."

Franciaország.

Aug. 23d délután a király fedetlen köcsiben szekerezett ki St. Cloud felé. — A Királyt, a mind az Etoile mondja, arra akarák rávenni, hogy nevenapján senkit se fogadna el, attól tartván, hogy ezen ceremónia ötlet nagyon megfárasztaná; hanem Ő Felseje azt felelte: „A francia Király meghalhat, de betegnek nem szabad neki lenni. „A mint a Királynak az Aug. 24d adatott audientzián Generális Vallin, a kinek, a mint tudjuk, a Bidassoaán való általmenetel alkalmatosságával (1825 Apr. 6d) legelsőben volt dolga a francia szökevényekkel, bemutatott volna, a Király neki ezt mondta; „Generális! az Úr agyúzása még most is hallik mindeneknek füleikben."

Spanyolország.

A Spanyolországban lévő francia Ármadáának Fő-vezére Gen. Lieut. Digeon Aug. 24d következő napi-parancsolatot bocsátott ki: „Egy, valami száz emberből álló pártos csoport Aug. 3d reggel a Tarifai spanyol őrizetre reárontott, s a nevezett helyet elfoglalta. Ezen csapat lázasztóknak száma, kiket Valdez vezérelt, a galya-rabók kiszabadítása által, kik hozzájuk éppen méltók valának, néhány őrizetbeli katonák, s holmi csöselék emberekkel 400-ra szaporodott. — Ezen történetnek hírére a Cadixban vezérkedő Gen. Lieut. gyalog és lovas osztályt küldött a 14d Vadász-regement Oberstere Gróf d' Astorga vezérlete alatt a pártosok ellen, s Tarifa Aug. 7d először a száraz, azután a tenger felől körülkerített; hanem mivel a helynek sánczai vagynak, ágyúkat kellett hozni hogy törést lehessen csinálni.

— Végre Aug. 19d délután a törés járhatóvá leve, s négy órákor a nevezett helyet, úgy szinte Szanta Catarina erősségét is a vitéz 54d Gyalog-regement, s a San Roquei táborból jött spanyol seregek, ostrommal megvették. — Más nap Aug. 20d reggel kezünkre került a 20 ágyúval védelmezett hasonló nevű sziget is, a hova, a városnak megvétele után, a pártosoknak egy része futott. — A vezérek közül kettőt, u. m. Pedro Valdezt és Domingo Gonzalezt, 160 pártosokkal együtt elfogtunk; sokan elhüllöttek, vagy sebet kaptak az ütközetben; az egész dolognak fő indítója Aug. 20-dikára viradó éjjel egy ladikon félénk módra elfutott. — Részünkről az egész Expeditióban egy Hadnagy, két Altiszt, s néhány közemberek csenek el; két Pattantyús-tiszt, s 27, részint Altiszt, részint közember pedig sebet kapott. — A Fő-vezér Generális örömmel nyilatkoztatja ki megelégedését Gen. Lieut. Vicomte Foissac-Latour Úrnak az általa tétetett rendszabásokra nézve. — Jelenli továbbá megelégedését Gróf d' Astorg Úrnak, a 14d Vadász-regement Obersterének, s a Tarifa ellen küldetett Expeditio vezérének, a 54d Regimentbeli Oberster Bellencontre Úrnak, ki a Pattantyússágot vezette, Ingenieur-Kapitány Vevének, s az ezek alatt volt minden seregeknek, valamint a spanyol seregeknek is, mellyek amazokkal vetélkedve, dicsőségesen viselék magokat. — A Pattantyússág megkülönböztette magát azon gyorsaság által, mellyel törést nyitott; a Batteriak 45 ölnyi távolsághól kezdték el a tüzelést. — A 54d Regiment, mint a melly a várost s a Szanta Catarina kastélyt ostromlotta, nagy vitézségnek adta jelét. — A fő-vezér kötelességének ismeri, hogy a midőn a száraz seregelmek magok viseletét magasztalja, az Ármadát egyszersmind egy merész tettről tudósítsa, mellyet a la Turquoise nevű királyi Goelette hajtott végre

midőn Aug. 16d éjjel a' szigetről való lövöldözés közben egy három árboczos hajót elfogott, melly a' városba elmetet akart vinni. — Nem vévén még környülállásos tudósítás ezen ütközetről, a' Fő-vezér, azon Tiszteknék, Al-tiszteknék, és Közembereknek neveiket kik magokat jelesbben megkülönbözteték, utóbbi napi-parancsolatjában fogja közhírré tenni. — Így visszazonoztak Spanyol Országban a' francia seregek, az ő Királyok', 's annak Szövetségese' ellenségeinek megtámadásokat, 's így is fogják azt mindenkor visszazonozni. — Ily szerencsés jelenségek közben hólnap, mint szent Lajos napján megfogják a' seregek innepelni az ő jó Királyoknak nevenapját. Éljen a' Király számos esztendőig! a' Bourbonok pedig örökké! — A' Madridi fő hadi-szállason, Aug. 24d 1824. Vicomte, Digeon Fő-vezér.

Tarifából Aug. 20d indult tudósításoknál fogva, a' pártosok, húsz embert kivévévén, mindnyójan elfogattattak, megölettetek, avagy megsbesítették.

Magyar Ország.

A' Hazai Tudósítások szerint: T. N. Pest Vármegye Aug. 31d köz gyűlést tartott Melt. Szógyényi Zsigmond Personális Úrnak, mint ezen Ns. Vármegye Administrátorának előlülése alatt. Ezen gyűlésben nevezetes volt az, hogy Sachs Hildburghausen József György Fridrich örökös Herceg a' gyűlésben megjelent. Mint-hogy a' Ns. Vármegyének tudtára esett, hogy ő Hercegsége kívánná látni polgári alkotmányunk jussának ezen nevezetes gyakorlását, mellyben kiké, törvényes határok között, az előforduló tárgyakban maga vélekedését szabadon kimondhatja: Adonai Mihály Fő Szolga-Bíró Úr volt oda utasítva, hogy a' Herceget Budáról Pestre a' Ns. Vármegye' palotájába vezesse, és a' karban készített illendő helyre

helyheztesse. A' Herceg egész figyelmes-séggel nézte a' gyűlésnek folyamait, és a' különféle tárgyak eránt való köz táncskozásnak mívoltáról gondosan értekezett, 's egész meglepéddel tért-vissza egy szabad Nemzetnek illy méltóságos reuddel, 's mérsékléssel folytatott köz táncskozásából.

Pesten a' mint előbbi levelünkben jelentettük, végbe ment Sept. elsőjén azon hadi gyakorlás, mellyben a' Ns. Eszterházy, és Groot Regementek gyalogságának osztályai a' rendtartás végett ki voltak állítva; a' Pattantyússág pedig különféle lövöldözések által ügyességének, pontosságának, és sebes dolgozásának bámulásra méltó jeleit adta. Mind a' czélba vett tárgyaknak helyes eltalálásával; mind a' kereszt-lövéseknek jó alkalmaztatásával; mind végre a' vár forma alkotmányának szerencsés felgyújtásával, melly több oldalról lángot kapván, mint valamely égő egész helység olly nagy, de borzasztó tűnemény volt, nagy figyelmet gerjesztett. Ezen nevezetes mutatrányon, melly reggel 9 órától fogva délutáni 5 óráig tartott a' Pesti szőlők, és Keresztúr falu között lévő mezőn, számtalan sokaságnak bámulására, sok úri vendégeknek kívül; Ó Cs. K. Fő Hercegsége József Nádor-Ispán a' Fő Hercegnével, és a' Hildburghauseni Herceg, és Hercegnő végig jelen lenni méltóztattak, és az egész gyakorlásnak szerencsés kimenetelén olly nagy meglepédséket jelentették, melly ezen Ns Pattantyús Regementnek és annak Kormányzójának Melt. Gróf Kinsky Generális Úrnak különös dicsőségére válik. Mert valóban az egész munka alatt semmi rendtelenség, semmi szerencsétlenség nem történt.

Ugyan Sept. első napján Ó Cs. K. Fő Hercegsége a' Fő Hercegnével és fő Vendégeivel, egész udvari kísérettel meglátogatta a' Magyar Nemzeti Muzcumot; 's

annak különféle osztályait, olly figyelme-
tességgel, és olly megtetszéssel szemlélték
a' fő Vendégek, hogy a' bővség és ritka-
ság által indítatván, meglepedéseket az
által jelentenek-ki, hogy illy nagy és szép
Intézetet nem egy pár óráig, hanem hete-
kig kellene vizsgálni. Ezen fő Vendégek meg-
szemlélték a' Sz. Gellérd hegyén lévő Csil-
lagvizsgáló tornyot is Aug. 28d, 's annak
elintézésében nagy gyönyörűségeket talál-
ták. — Más nap, mint vasárnap, a' Fő
Herczegné, a' fő vendég Herczeggel és
Herczegnével megjelent a' Pesti Evangelica
Közönségnek templomában szokott isteni-
szolgálatra.

Júl. 6d hala-el, megemészte munkás
életének gondjai által, Ungvárnak szelíd
lelkű Első Al-Ispánja, Királyi Consiliarius
Mélt. Palágyi Kárner László Úr. Benne
fej, szív, és lélek eggyeránt látak mago-
kat megdicsőítve, mellyek természeti sze-
rénysége által véghetetlenül sokat nyertek.
Gyermekek nélkül maradt hitvese, Consil.
Kazinczy András Úrnak Honorata leány-
nya, abban leli vesztésége' vigasztalását,
hogy kedves férjét minden Jók sajnálják,
és hogy az ő házasságok sok időköz fog,
mint a' szerencsések' példája, emlékezet-
ben maradni.

A' közlelőbb mult Sz. János Fővételi Pesti
vasárban a' Magyar Országi Termékeknek
folyó árok:

Gyapjú. 1 Máza.

Egynyírású legfinomabb	C. P. ft	80—90
— megnesesített	-	60—70
Kétnyírású finom téli	V. Cz. ft	100—110
— középszerű	-	85—95
Szegedi téli	-	75—85
Bácskai közönséges téli	-	55—65

Bánati Zigara Bécsi mosás	-	65—70
Magyar gyapjú, úsztatott	-	38—42

Viasz és Méz.

1 Máza sárga viasz	-	200—210
--------------------	---	---------

Dohány.

1 Máza Döbrei leveles, ó, mi- néműségéhez képest	-	18—28
— Szegedi ó	-	10—16
— Debreczeni ó	-	14—18
— Pécsi ó	-	8—15

Zsiradék.

1 Máza tchén-vaj	-	48—50
— disznó-zsír	-	26—28
— szalona hájjal	-	20—25
— olvasztott fagyú	-	29—30

Pálinka.

1 Akó szlivovicza	-	15—16
— — kétszar csep	-	16—20
— gabona-pálinka	-	10—11
— seprő-pálinka	-	11—12

Borok.

1 Akó Mezőföldi Cluj	-	2 1/2—10
----------------------	---	----------

Bőrök.

1 Pár ökör-bőr, minéműségé- hez képest	-	28—34
— tehén-bőr	-	20—22
— borjú-bőr	-	3—4
— ló-bőr	-	6—8
— juh-bőr	-	1 1/2—2 1/2

Különbfélek.

1 Máza hamuzsír	-	24—27
— széksó	-	21—22
— Bácskai konder	15 1/2	—19
— Apatini kender	15 1/2	—19
— kifőzött lószőr	-	—90

1 Kőből vagyis 3 1/4 akó ó gubacs	-	12—14
--------------------------------------	---	-------

Pesten Sept. 2d 1824. A' Privileg.
Polgári Kereskedőseg által.